

10.11.2019

Vankiloiden ja kirjastojen yhteistyöryhmän kokous

Aika	torstai 10.10.2019 klo 10.00–12.00																														
Paikka	Pieni neuvotteluhuone (3 krs), Turun pääkirjasto, Linnankatu 2, 20100 Turku																														
Läsnä	<table><tr><td rowspan="10">puh.joht., siht.</td><td>Ahola, Marita (etänä)</td><td>Vaasan kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td>Autio, Asko</td><td>Turun kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td>Kaskinen, Miika (etänä)</td><td>Rikosseuraamuslaitos (IPRA)</td></tr><tr><td>Kipinoinen, Kristian</td><td>Rikosseuraamuslaitos (LSRA)</td></tr><tr><td>Malka-Kannisto, Irmeli</td><td>Turun kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td>Nyström, Jan (etänä)</td><td>Porvoon kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td>Oosi-Villikka, Johanna (etänä)</td><td>Kuopion kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td>Pääkkölä, Jouni (etänä)</td><td>Oulun kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td>Sirviö, Riikka (etänä)</td><td>Oulun kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td>Sunimento, Kati (etänä)</td><td>Rikosseuraamuslaitos (KEHA)</td></tr></table>		puh.joht., siht.	Ahola, Marita (etänä)	Vaasan kaupunginkirjasto	Autio, Asko	Turun kaupunginkirjasto	Kaskinen, Miika (etänä)	Rikosseuraamuslaitos (IPRA)	Kipinoinen, Kristian	Rikosseuraamuslaitos (LSRA)	Malka-Kannisto, Irmeli	Turun kaupunginkirjasto	Nyström, Jan (etänä)	Porvoon kaupunginkirjasto	Oosi-Villikka, Johanna (etänä)	Kuopion kaupunginkirjasto	Pääkkölä, Jouni (etänä)	Oulun kaupunginkirjasto	Sirviö, Riikka (etänä)	Oulun kaupunginkirjasto	Sunimento, Kati (etänä)	Rikosseuraamuslaitos (KEHA)								
puh.joht., siht.	Ahola, Marita (etänä)	Vaasan kaupunginkirjasto																													
	Autio, Asko	Turun kaupunginkirjasto																													
	Kaskinen, Miika (etänä)	Rikosseuraamuslaitos (IPRA)																													
	Kipinoinen, Kristian	Rikosseuraamuslaitos (LSRA)																													
	Malka-Kannisto, Irmeli	Turun kaupunginkirjasto																													
	Nyström, Jan (etänä)	Porvoon kaupunginkirjasto																													
	Oosi-Villikka, Johanna (etänä)	Kuopion kaupunginkirjasto																													
	Pääkkölä, Jouni (etänä)	Oulun kaupunginkirjasto																													
	Sirviö, Riikka (etänä)	Oulun kaupunginkirjasto																													
	Sunimento, Kati (etänä)	Rikosseuraamuslaitos (KEHA)																													
Poissa	<table><tr><td rowspan="14"></td><td>Ahoniemi, Katja</td><td>Tampereen kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td>Almgren, Päivi</td><td>Lounais-Suomen aluehallintovirasto</td></tr><tr><td>Liminka, Vesa</td><td>Joensuun seutukirjasto</td></tr><tr><td>Lindberg, Pirkko</td><td>Tampereen kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td>Muhonen, Heli</td><td>Kuopion kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td>Piikkilä, Terhi</td><td>Vaasan kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td>Pilppula, Rebekka</td><td>Turun kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td>Pirnes-Toivanen, Suvi</td><td>Joensuun seutukirjasto</td></tr><tr><td>Rikkilä, Jarkko</td><td>Tampereen kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td>Savinainen, Päivi</td><td>Kuopion kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td>Vaara, Mervi</td><td>Oulun kaupunginkirjasto</td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			Ahoniemi, Katja	Tampereen kaupunginkirjasto	Almgren, Päivi	Lounais-Suomen aluehallintovirasto	Liminka, Vesa	Joensuun seutukirjasto	Lindberg, Pirkko	Tampereen kaupunginkirjasto	Muhonen, Heli	Kuopion kaupunginkirjasto	Piikkilä, Terhi	Vaasan kaupunginkirjasto	Pilppula, Rebekka	Turun kaupunginkirjasto	Pirnes-Toivanen, Suvi	Joensuun seutukirjasto	Rikkilä, Jarkko	Tampereen kaupunginkirjasto	Savinainen, Päivi	Kuopion kaupunginkirjasto	Vaara, Mervi	Oulun kaupunginkirjasto						
	Ahoniemi, Katja	Tampereen kaupunginkirjasto																													
	Almgren, Päivi	Lounais-Suomen aluehallintovirasto																													
	Liminka, Vesa	Joensuun seutukirjasto																													
	Lindberg, Pirkko	Tampereen kaupunginkirjasto																													
	Muhonen, Heli	Kuopion kaupunginkirjasto																													
	Piikkilä, Terhi	Vaasan kaupunginkirjasto																													
	Pilppula, Rebekka	Turun kaupunginkirjasto																													
	Pirnes-Toivanen, Suvi	Joensuun seutukirjasto																													
	Rikkilä, Jarkko	Tampereen kaupunginkirjasto																													
	Savinainen, Päivi	Kuopion kaupunginkirjasto																													
	Vaara, Mervi	Oulun kaupunginkirjasto																													

1 Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Esitys:	Puheenjohtaja avaa kokouksen. Todetaan kokouksen läsnäolijat.
Päätös:	Esityksen mukaan.

2 Esityslista

Esitys:	Hyväksytään esityslista.
Päätös:	Esityslista hyväksyttiin.

3 Celia-palkinto

Vankiloiden ja kirjastojen yhteistyöryhmälle on myönnetty tämän vuoden Celia-palkinto. Palkintosumma on 2000 €. Ryhmä voi päättää palkintorahojen käytöstä.

Esitys:	Päätetään palkintorahojen käyttötavasta.
Päätös:	Järjestetään tilaisuus Käyrän vankilassa, jossa suklainen palkintopokaali jaetaan vankien ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Kristian lähettää pokaalista palaset Oulun ja Kuopion vankiloihin, joissa voidaan järjestää vastaavat tilaisuudet.

10.11.2019

Palkintoraha käytetään ensisijaisesti vankien ja heidän perheidensä parissa tehtävän työn tukemiseen. Vankilakirjastotyön kehittäjäverkosto jatkaa keskustelua ja miettii tarkempia käyttökohteita Teamsissä. Palkintorahaa ei käytetä vankilakirjastojen aineistohankintoihin, mutta 500 € käytetään lahjaksi annettavien lastenkirjojen hankintaan. Irmeli hoitaa kirjojen hankinnan ja toimittaa ne eri alueiden vankiloihin.

4 Vankilakirjastotyön kehittäjäverkoston kuluva vuoden toiminta

Kirjastot ja Rikosseuraamuslaitos esittelevät vankilakirjastotyön tekijöiden yhteistyöverkoston kuluva vuoden toimintaa ja arvioivat toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Esitys: Merkitään tiedoksi. Puhutaan jatkossa vankilakirjastotyön kehittäjäverkostosta.

Keskustelu: Käytiin läpi toiminnan ajankohtaiset asiat rikosseuraamusalueittain.

Länsi-Suomen rikosseuraamusalue

Kehittämistoiminnan pohjana on ollut reseptit kirjaston ja vankilan yhteistyöhön. Kristian ja Irmeli ovat vierailleet Vaasan vankilassa ja kaupunginkirjastossa perehdyttämässä vankeja sekä Vaasan vankilan henkilökuntaa esimerkiksi PrettyLib-kirjastojärjestelmän käytössä.

Tietokirjahankintoihin myönnetystä 10 000 € määrärahasta on nyt käytetty yli puolet. Kirjoja on hankittu jo Käyrrään, Turkuun, Vaasaan, Köyliöön, Huitisiin ja Kylmäkoskelle. Hankintoja tehdään vielä Hämeenlinnan vankilan kirjastoon. Lukupakettia on rakennettu asiakkaiden lukumielityksien mukaiseksi eri alueiden kirjastoammattilaisten asiantuntemusta hyödyntäen. Hankinnoissa on huomioitu selkokielisyys ja vankiloiden paikalliset erityispiirteet, esimerkiksi nais- ja miesvangit sekä erilaiset kieliryhmät. Myös Celia on kiinnostunut paketista, joten Irmeli jakaa kirjailistan heille.

Vaasan vankila ottaa PrettyLibin käyttöön. Kylmäkoskelle on hankittu järjestelmä, mutta käytössä on vielä vihkolainaus. Oulun vankilakirjaston PrettyLibin käyttöönotosta tehtiin opinnäytetyö. Myös Joensuu on ottanut järjestelmän käyttöön.

Reseptejä kirjaston ja vankilan yhteistyöhön -oppaan verkkoversio löytyy tällä hetkellä Lounais-Suomen kirjastojen extranetistä. Painoversioon tehdyt muutokset tulisi viedä myös verkkoversioon. Julkaisun jatkekehittämistä ja uusien reseptien lisäämistä voidaan miettiä kehittäjäverkostossa. Tiedon jakaminen uusista kokeiluista on tärkeää. Työn alla olevat yhdessä muokattavat aineistot voi viedä Turun ylläpitämään Teams-työtilaan, johon on pääsy RISE:llä ja kaikilla AKE-kirjastoilla. OM:n hallinnonalakin siirtyy Teamsin käyttöön ensi vuoden alkupuolella. Valtakunnallisesti julkaistavat aineistot viedään mahdollisuuksien mukaan Kirjastot.fi-palveluun, esimerkiksi tapahtuma- ja ideapankkiin. Askon on asiasta yhteydessä Kirjastot.fi:n Johanna Laurilaan.

Hämeenlinnan vankilassa järjestetään 21.10. seminaaripäivä sekä 18.11. palaveri uuden naisvankilan kehittämisestä Rikosseuraamuslaitoksen, Hämeenlinnan ja Lahden kaupunginkirjastojen kanssa. Lahti hakee rahoitusta uuden naisvankilan konseptointiin osana AKE-hakemustaan. Lahdesta Hanna Pitkänen osallistuu jatkossa vankiloiden ja kirjastojen yhteistyöryhmään.

10.11.2019

Etelä-Suomen rikosseuraamusalue

Uudenmaan vankilakirjastotapaaminen järjestetään 17.11. Siinä käydään läpi tarkemmin Uudenmaan ajankohtaisia asioita ja vankilakirjastotoiminnan kehittämissuunnitelmia. Tapaamiseen on tulossa osallistujia ainakin Porvoosta, Jokelasta, Helsingistä, Turusta sekä Aluehallintovirastosta. Helsingin kaupunginkirjasto on jatkanut lukupiirien vetämistä Helsingin vankilassa. Myös Jokelan kirjasto on tehnyt yhteistyötä vankilan kanssa.

Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalue

Riikka on päivittänyt tietokirjalistaa ja listan kirjoja on hankittu Oulun vankilaan. Hetki Tarinalle -kurssi on jatkunut ja Yle on kiinnostunut tekemään siitä juttuja televisioon, someen ja lehtiin. Uuden ryhmän kokoaminen on työn alla. Äänikirjojen lukupiiriä on suunniteltu aloitettavaksi loppuvuodesta. Riikka antanut neuvoja ja materiaalia Joensuun vankilaan. Myös Haaparanasta on kysely Oulun vankilakirjastotoiminnasta.

Mikkelin vankilan kirjasto on siirtynyt uusiin tiloihin ja toimii nyt sermeillä jae-tussa monitoimitilassa seurakunnan kanssa. Pyhäselän vankilassa on luotu puitteita toiminnan käynnistämiseksi, hankittu laitteita, käyty läpi aineistoa ja tilattu tietokirjapaketteja. Pyhäselän tietokirjapaketit tilattiin kirjaston hankintakanavien kautta, Joensuun seutukirjastoon kuuluvan Polvijärven kirjaston suostumuksella.

Muilla alueilla toimivat työryhmät on todettu tärkeiksi yhteistyön kehittämisen kannalta. Miika kokoaakin vielä tämän vuoden puolella Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalueelta työryhmän, jossa on mukana kirjastojen ja vankiloiden henkilöstöä.

Johanna on vierailut Mikkelin vankilassa esittelemässä satujen luetuttamista, ja tarkoituksena on käydä uudelleen Mikkelissä käynnistämässä satujen luetuttamistoiminta vielä ennen joulua. Varastokirjasto lahjoitti vankiloille kirjoja, ja Johanna on valinnut heidän kokoelmistaan tuplakappaleita Mikkelin ja Kuopion vankilakirjastoihin. Mikkelin vankilan tietokirjakokoelmaa haluttaisiin vielä kasvattaa vastaavilla lahjoituksilla. Johanna ja Miika sopivat kirjojen kuljettamisesta Mikkeliin.

Rikosseuraamuslaitoksella ei ole voimassa olevaa sopimusta kirjastoaineiston hankinnasta, eli vankilat ja aluekeskukset voivat toistaiseksi valita hankintakanavansa vapaasti. Vankiloiden kirjastot saattavat jatkossa liittyä Kriminologian kirjaston hankintasopimukseen. Oulussa tietokirjapaketin hankinta toteutettiin siten, että kaupunginkirjasto maksoi ensin hankinnan ja laskutti sen sitten Rikosseuraamuslaitokselta. Oulun kaupunginkirjaston seuraavassa aineistokilpailutuksessa voidaan ottaa huomioon alueen muitakin toimijoita, jos ne haluavat lähteä mukaan yhteishankintaan. Vankiloiden kirjastoaineiston hankintakanavien yhdistäminen kaupunginkirjastojen kanssa koetaan selvittämisen arvoiseksi asiaksi. Vankilakirjastojen aineistohankintojen toteuttaminen olisikin hyvä ottaa esille myös työn alla olevassa toimintamallissa.

Katja ei päästy osallistumaan kokoukseen teknisten ongelmien vuoksi, mutta toimitti Tampereen kuulumiset kokoukseen sähköpostitse. Kylmäkoskella toiminta on edennyt entiseen tapaan, lukupiirit pyörivät ja Katja on ollut

10.11.2019

pari kertaa mukana myös Kalterit taakse -ryhmässä, lähinnä keskustelemassa kirjallisuudesta ja vinkkaamassa tietokirjoja.

Kylmäkoskella pidetään 6.11. eräänlaiset kirjaston avajaiset, samalla kun PiKe-alueen vankilakirjastokokous järjestetään Kylmäkoskella. Katja menee viikolla 42 kahdeksi päiväksi Kuopioon, jossa he työstävät Johannan kanssa vankilakirjastojen toimintamallin linjausta ja vierailevat Kuopion vankilassa.

Päätös: Merkittiin keskustelu tiedoksi. Muutetaan Vankilakirjastotyön tekijöiden yhteistyöverkoston nimi Vankilakirjastotyön kehittäjäverkostoksi, jotta sen toimintaa ei sekoiteta vankilakirjastojen perustyöhön.

5 Ensi vuoden kehittämistehtävähakemukset

Käydään läpi kirjastojen suunnitelmat ensi vuoden avustushakemuksista, yhteistoimintaan mahdollisesti mukaan tulevat kirjastot sekä yhteistyömahdollisuudet muiden hankkeiden, esimerkiksi maakuntien digihankkeiden kanssa.

Millaisia teemoja ja tavoitteita vankilakirjastojen kehittämiseksi halutaan asettaa ensi vuodelle? Onko hakemuksissa mahdollista tehdä tiiviimpää yhteistyötä esimerkiksi kokeilujen toteuttamisessa?

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Keskustelu: *Jan:* Uudenmaan suunnitelmat tarkentuvat myöhemmin, kirjastojen tarpeiden mukaan. Porvoo osallistuu yhteistyöryhmän kokouksiin ensi vuonnakin. Uusissa yhteistoimintaan mukaan tulleissa kirjastoissa AKE-avustuksen käyttö on rajattu asiantuntija-avun tarjoamiseen kirjastotoiminnan käynnistämiseksi suljetuissa vankiloissa.

Asko: Turussa ei tehdä suuria muutoksia nykyiseen toimintaan, ennen kuin yhteinen toimintamalli ja linjaukset valmistuvat. OKM:n kanssa käydyissä neuvotteluissa on kuitenkin tarkentunut, että AKE-avustuksella tehtävä vankilakirjastotyön tukemisen tulisi keskittyä suljetuille vankiloille tarjottavaan asiantuntija-apuun sekä yhteistyöverkoston toiminnan kehittämiseen. Irmelin ja Askon palkkakulujen AKE-rahoitusosuutta vähennetään jo ensi vuodelle tämän mukaisesti.

Kristian: Eri kieli- ja kulttuuritaustaiset vangit ovat iso kohderyhmä, jonka erityistarpeiden huomioimiseksi Turun vankilaan on palkattu yksi henkilö. Selkokieli sekä Celian ja Monikielisen kirjaston kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää. Asiantuntija-apua toivotaan myös Turun kaupunginkirjaston erityispalveluiden tiimiltä.

Kati: Pasilan monikielinen kirjaston palvelut ovat vankiloiden käytössä ja Celian liassa on kaksi henkilöä, joiden tehtäväkuvassa on huomioitu rikosseuraamusalan yhteistyö.

Suurena huolenaiheena on, miten OKM:n rahoittama asiantuntijatyö linjataan. Nykyisiin kirjastojen toteuttamiin lukupiireihin ja tiedonhaun opetukseen ei löydy RISE:ltä asiantuntemusta. RISE:n tulee varmasti vastaamaan lainauspalveluista ja järjestelmistä jatkossakin, mutta jos AKE-kirjastojen asiantuntemus rajataan satunnaiseksi konsultointipalveluksi, se ei ylläpidä kirjastopalveluiden jatkumoa yksiköissä.

10.11.2019

Kristian: Tampereen tapaamisessa keskusteltiin siitä, että asiantuntijarooli pitää määritellä linjauksissa. Asiantuntijuuden rajat määritellään varmasti eri tavoin, mikäli määrittelyn tekee asiakas (RISE) tai kirjastot itse.

Marita: Asiantuntijayhteistyö vankiloiden kanssa pitäisi kuulua jatkossakin AKE-toimintaan. Vaasassa rahoitusta haettiin tälle vuodelle vain työryhmiin ja seminaareihin osallistumiseen sekä yhteistyömallin luomiseen. Ensi vuodelle tehdään samoin. Kirjastojen ja vankiloiden tulisi määritellä asiantuntijatyö toimintamalliin yhteistyössä ja tarveperusteisesti, vankiloiden yksilölliset tarpeet huomioiden. Yhteistyöverkoston tulisi olla toimiva koko maassa. Mikäli tietyt palvelut rajataan valtionavustuksen ulkopuolelle, pitäisi siitä olla valtakunnallinen linjaus.

Kati: Työryhmässä päästään varmasti yksimielisyyteen toiminnan asiakasvaikutuksista sekä siitä, mitkä asiat yhteistyössä ovat tärkeimpiä. Työryhmä luo ja esittelee selvityksessään vaihtoehtoisia toimintamalleja, mutta se ei loppujen lopuksi päättää rahoituksen jakamisesta. OKM ja OM päättävät, millainen rahoitusmalli toiminnalle tulevaisuudessa valitaan.

Asko: Turku huomioi myös muut hankerahoitusmahdollisuudet vankiloissa tarjottavan digituen tarjoamiseen. Maakuntien liittojen digihankkeiden hankaika jatkuu ensi vuoden loppuun. Turku on Varsinais-Suomen liiton hankkeessa yhteistyökumppanina ja yhteistyötä halutaan tehdä myös RISE:n kanssa. Tarvetta vankiloissa järjestettävälle digiopastuksille on varmasti muillakin alueilla.

Kati: Digipalveluiden opastaminen ja älykäs vankila -hanke ovat keskeinen osa RISE:n ensi vuoden strategiaa, joten yhteistyötarjoukset otetaan varmasti vastaan.

Päätös: Merkittiin keskustelu tiedoksi.

6 Muut asiat

Käsitellään muut kokouksessa mahdollisesti esiin nousevat asiat.

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Oikeusministeriön kirjastojärjestelmäkilpailutus

Oikeusministeriön hallinnonalan henkilöstön minikirjastojen tekninen järjestelmä tullaan kilpailuttamaan. Työryhmässä ovat mukana Kati Sunimento sekä Hannu Kylkisalo Kriminologisesta kirjastosta. PrettyLibin tekninen tuki päättyy kahden vuoden päästä ja vankilakirjastojen tarpeet tulee tuoda esille työryhmässä. Varsinaiseen yhteishankintaan osallistuminen on kuitenkin vielä auki.

Päätös: Merkittiin tiedoksi. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.00.